

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

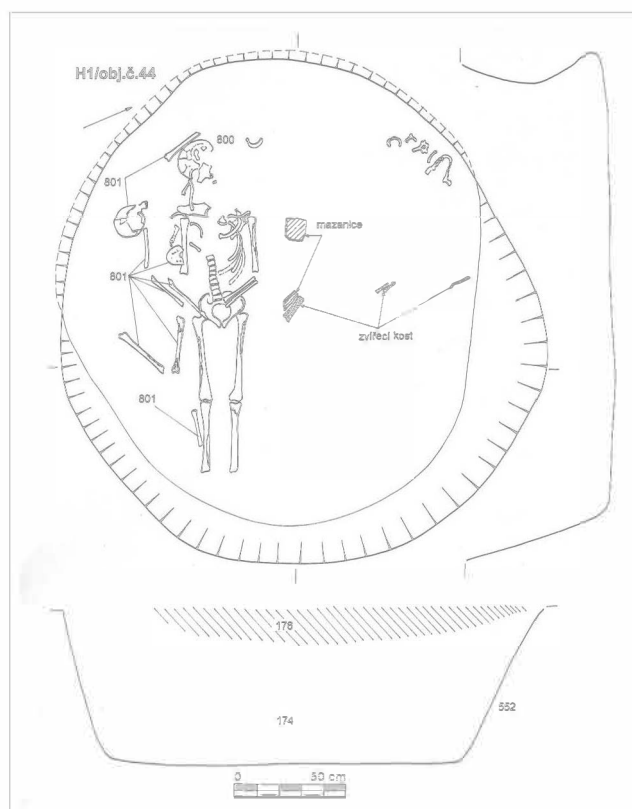
Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Obr. 7: Olomouc-Slavonín, Pohřeb v zásobní jámě jordanovské kultury, Fig. 7: Olomouc-Slavonín, A burial in a storage pit—Jordanów culture.

Kostry, zejména kostra dítěte, byly špatně zachovány a některé jejich části byly dislokovány. Dospělý jedinec ležel v natažené poloze na zádech. Po jeho pravé straně se nacházela kostra dítěte pravděpodobně také v natažené poloze.

Prozkoumané objekty představují část sídelního areálu jordanovské kultury, který pokračuje východním směrem (objekty tímto směrem zasahovaly za hranici plochy) a očividně i směrem severním. 100 metrů severně byla v roce 2003 při stavbě rodinného domu na parcele č. 533/22 nalezena sídelní jáma datovaná také do období jordanovské kultury (Kalábek 2004a, 2004b).

Vendula Vránová

Literatura

Kalábek, M. 2004a: Nálezová zpráva ze záchranného archeologického výzkumu, lokalita Olomouc-Slavonín, Rkp. nálezové zprávy, č. j. 990/04, Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Kalábek, M. 2004b: Olomouc (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 45, 145.

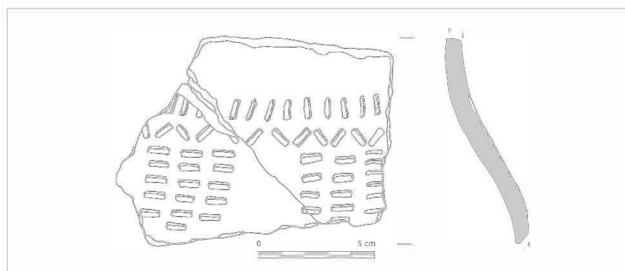
Resumé

Twenty seven settlement features, including a platform of a house and a storage pit with two human skeletons, were excavated in Olomouc-Slavonín. These features date back to the Eneolithic (Jordanów Culture).

OPAVA (K. Ú. OPAVA-MĚSTO, OKR. OPAVA)

Mnišská ulice. KKA. Sídliště. Záchranný výzkum.

Předstihový záchranný archeologický výzkum (č. akce NPÚ Ostrava 49/05; viz kapitola Neolit) se realizoval v Opavě na ul. Mnišská (parcels č. 357/2).

Obr. 8: Opava. Keramický fragment KKA. Fig. 8: Opava. Keramik der Kugelamphorenkultur.

Na JZ konci sondy S6 pod vrcholně středověkou vrstvou (s.j. 1268) se objevil v hloubce 2,3 m pod stávajícím povrchem horizont cca 0,3 m mocně hlinité uložení s.j. 478 (viz obr. 11 Neolit, Mnišská ulice, parcela č. 357/2, LnK). Její povrch se nacházel ve výšce cca 253,7 m.n.m. Zjištěná kulturní vrstva obsahovala okolo dvaceti menších keramických fragmentů KKA, z nichž pouze dva byly zdobené (obr. 8). Lze předpokládat, že zde byla zachycena sídelní aktivita, kterou potvrzují i starší archeologické výzkumy prováděné v minulých letech v centru Opavy poblíž tohoto místa.

Pavel Malík

Resumé

Opava (Kataster Opava-Město, Bez. Opava). Mnišská Str. Kugelamphorenkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

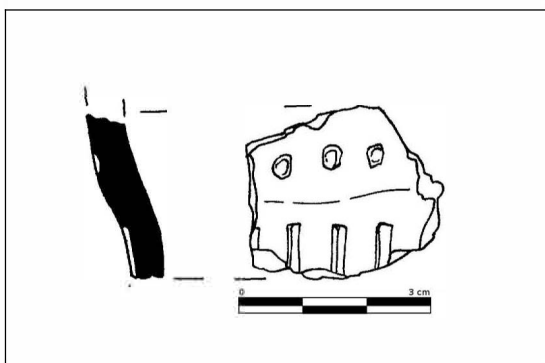
OPAVA (K. Ú. OPAVA-PŘEDMĚSTÍ, OKR. OPAVA)

Náměstí Sv. Hedviky. KKA. Sídliště (?). Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum (č. akce NPÚ Ostrava 13/08) proběhl v časovém rozmezí od 7.4. do 16.5. 2008. Zkoumané místo se nachází na mapě ZM 1 : 10 000, list 15-32-19, v identifikačním koordinátu 187:318 mm.

Jednalo se o povrchovou úpravu stávající plochy, vybudování parkovišť a inženýrských sítí. Výkopové práce probíhaly mezi třemi bloky domů (na parcelách č. 2973, 77/10, 77/11, 77/13-16, 72/1, 72/2, 65/1). Šlo o plošné odkryvy do malých hloubek, boční zarovnávání terénu i 1,6 m hluboké výkopy pro kanalizační přepady. Archeologicky pozitivní nálezy byly zaznamenány na všech sektorech (A–C) a ve třech sondách (S1–S3).

Ve výkopu pro kanalizační šachtu uprostřed vozovky o rozměrech 2 × 1 m nazvané sonda S1 byl zachycen okraj pravěkého objektu vyhloubeného do sprašového podloží. Jeho zjištěná hloubka činila 1 m a horizont jeho svrchní výplně se nacházel 1 m pod stávajícím povrchem,

Obr. 9: Opava. Náměstí sv. Hedviky. Keramika KKA. Fig. 9: Opava. St. Hedvika Platz. Keramik der Kugelamphorenkultur.

v cca 267 m n.m. Byly rozeznány tři jeho výplně, které obsahovaly sedmáct malých fragmentů keramiky. Šlo o nezdobené výdutě eneolitických nádob. Pouze jeden drobný zlomek byl charakteristicky zdoben a taktéž keramická hmota odpovídala KKA. Pokud tento malý fragment není intruze, můžeme výkop datovat do KKA.

Pavel Malík

Resumé

Opava (Kataster Opava-předměstí, Bez. Opava). St. Hedvika Platz. Kugelamphorenkultur. Siedlung (?). Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. KATEŘINKY/MALÉ HOŠTICE, OKR. OPAVA)

„Na hoštických lukách“. KKA (sídliště), KZP (hrob). Záchranný výzkum.

V době únor-září 2008 probíhal v místě záchranný archeologický výzkum vyvolaný stavebními pracemi spojenými s realizací komunikace-spojky S1. Výzkum zachytil rozsáhlé polykulturní sídliště, jehož součástí bylo také 13 zahloubených jam, které lze na podkladě keramického materiálu přiřadit kultuře lidu kulovitých amfor. Zajímavá situace byla odkryta v objektu 552, na jehož dně, v prostoru pod jižním výklenkem, se nacházela přední polovina těla hovězího dobytka staršího 2,5 roku (posudek provedla Miriam Nývltová Fišáková) spolu s dvojicí větších říčních oblázků.

Při výzkumu byl též zachycen hrob náležící kultuře zvoncovitých pohárů. Hrob měl rozměry 1,4 × 1,2 m a byl svou delší osou orientován směrem sever-jih. Hloubka hrobu v návaznosti na úroveň dnešního povrchu ornice dosahovala 0,70 m. V hrobě se nedochovaly žádné kosterní pozůstatky. Téměř u východního okraje hrobové jámy se nacházela trojice keramických nádob. Jednalo se o misu, šálek a bohatě zdobený zvoncovitý pohár. Hrob lze přiřadit mladšímu úseku vývoje dané kultury.

Jiří Juchelka

Resumé

Opava (Kataster Kateřinky/Malé Hoštice, Bez. Opava). „Na hoštických lukách“. Kugelamphorenkultur (Siedlung) u. Glockenbecherkultur (Grab). Rettungsgrabung.

OTICE (OKR. OPAVA)

„Rybníčky“. Lengyel. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum (č. akce NPÚ Ostrava 93/08) proběhl v časovém rozmezí od 10.11. do 16.12. 2008 v místě staveniště průmyslového areálu na okraji obce (parcela č. 760/3, 760/4, 808). Zkoumané místo se nachází na mapě ZM ČR 1 : 10 000, listu číslo 15-32-24, identifikační koordinát 132:110 v okolí bodu.

Po skrytí ornice a podornice se v ploše vyrýsovalo dvaadvacet objektů zahloubených do sprašového podloží. Největší koncentrace výkopů byla v JV části staveniště na skrytém pásu o rozměrech cca 20 × 50 m. Z podorniční uloženiny, kterou lze považovat za kulturní vrstvu narušenou hlubokou orbou, bylo získáno několik menších silicovitých úštěpů a fragmentů lengyelské keramiky. Největším výkopem byl hliník, jenž dosahoval ve zjištěné délce přes 9 m, a jeho maximální zjištěná hloubka byla 1,5 m. Obsahoval několik desítek zlomků lengyelské keramiky, mazanici, drobné silicovité úštěpy a několik větších kamenů. Byly v něm rozlišeny tři hlinité výplně a na dně přemístěné podloží. Při severní stěně hliníku byly patrné tři vyhloubeniny podobné menším schodům, které byly zahloubené do podloží.

Druhý největší objekt byla zásobnicová jáma (obr. 10) o průměru 1,5 m a hloubce 1,2 m. Obsahovala fragmenty lengyelské keramiky a množství drobných uhlíků. Na jejím dně se pod vrstvou spraše (zborceným okrajem) nacházela tenká černá spáleništní vrstva. Dále bylo ve zkoumané ploše nepravidelně rozmístěno šestnáct objektů největšího vyplněných šedohnědým splachovým jílem. Jejich velikost nepřesahovala při povrchu 1 m a hloubku 0,5 m. Některé byly dosti mělké a lze je spíše považovat za deprese než za výkopy. Pět hlubších z nich obsahovalo taktéž zlomky lengyelské keramiky. V poslední řadě byly zachyceny čtyři kulové jamky, přičemž tři z nich nelze objektivně přisoudit do tohoto časového období.

Záchranný výzkum zachytil okraj sídliště a celkem homogenní keramický materiál lze zařadit do lengyelské kultury. Avšak pro přesnější zařazení keramiky získané z kulturní vrstvy a sídlištních objektů chybí důležité okraje misek a také je zde úplná absence ryté výzdoby. Několik málo fragmentů je zdobeno plastickými výčnělky a jsou tu i zlomky s oušky. Podle koncentrace sídlištních jam lze usuzovat, že centrum eneolitické vesnice se bude nacházet více na jihu.

Pavel Malík

Resumé

Otice (Bez. Opava). „Rybníčky“. Lengyel. Siedlung. Rettungsgrabung.